

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. A. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou spáchaného, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. L. takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť, nakoľko nie je založená na zistených skutočnostiach, sa odmieta, ináčej však sa zamietá.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu, ktorým obžalovaní boli oslobodení v smysle § 4, resp. bodu 4 § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. a ktorým podľa § 13 citovaného zákona sa vyslovilo, že pravdivosť inkriminovanej zprávy nebola dokázaná, a zodpovednému redaktorovi a vydavateľovi časopisu »A N.« bola uložená povinnosť uverejniť bezplatne výrok rozsudkový a nahradiť trestné trovy, podal zmätočnú sťažnosť obžalovaný J. L., odpovedný redaktor, na základe bodov 1 a), b) — správne bodu 1 c) § 385 tr. p. preto, že súd porušil vraj právne pravidlo, keď vyslovil, že obžalovaným sa nepodaril dôkaz pravdy, a že vyslovil beztrestnosť len na základe odst. 4 § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n.

Najvyšší súd v prvom rade sa zaoberal tou formálnou otázkou, či obžalovaný môže napadnúť oslobodzujúci rozsudok súdu druhej stolice zmätočnou sťažnosťou, alebo nie. V súlade so svojim rozhodnutím č. Zm II 259/27 (Sbierka Vážny tr. č. 3100) riešil najvyšší súd túto otázku kladne na základe týchto úvah: Podľa bodu 7 § 327 tr. p. rozsudok má obsahovať odsúdenie obžalovaného alebo jeho sprostzenie. Podľa trestného poriadku v prípade oslobodenia nemôžu byť obžalovanému uložené žiadne ujmy, menovite nemôže byť obžalovaný podľa § 482 tr. p. odsúdený na znášanie útrat pokračovania. Oproti tomu tlačová novela zaviedla do trestného poriadku novú inštitúciu, keď pripustila, že oslobodenému obžalovanému podľa § 4, resp. bodu 4 § 6 tlač. nov. môžu byť uložené ujmy označené v § 13 tlač. novely. Z toho plynie, že nelze považovať tu uvedený sprostujúci rozsudok za sprostujúci v smysle ustanovení tr. p., lebo sprostujúci rozsudok založený na § 4, resp. na bode 4 § 6 tlač. nov. nesprostuje obžalovaného úplne a bez výhrady, naopak vedľajšie výroky takého rozsudku týkajú sa záujmu nielen obžalovaného odpovedného redaktora, ale aj obžalovaného pôvodcu. Ponevác však podľa bodu II. § 383 tr. p. a § 31 tr. p. nov. obžalovaný môže podať zmätočnú sťažnosť v svoj prospech, a ponevác oslobodzujúci rozsudok založený na § 4 a na bode 4 § 6 tlač. nov. môže porušiť záujem obžalovaného, preto treba uznať, že obžalovaný môže podať zmätočnú sťažnosť proti takému rozsudku na základe takých dôvodov zmätočnosti, ktoré sú síce privodiť jeho úplné oslobodenie bez použitia § 13. tlač. nov. Najvyšší súd tedy meritorne skúmal zmätočnú sťažnosť.

Čís. 4609.

Nalézací soud jest vázán (§ 267 tr. ř.) návrhy obžalobcovými jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným s k u t k e m, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na nějž nebyla při hlavním přeličení

rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu v obžalobě, ani návrhy obžaloby (obžalobce) na použití určité trestné sazby nebo rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynese — nenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslušnost porotního soudu) — rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá za prokázány, po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných.

Třebaže obžalobce odůvodnění (návrh) obžaloby pro zločin podvodu, uplatňující škodu 2000 Kč převyšující, nepřizpůsobil změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem čís. 31/1929, vydaným po pravomoci obžaloby, byl soud po případě povinen uvažovati, nejsou-li dány i nyní předpoklady oné trestní sazby (nepřevyšuje-li škoda i 20.000 Kč).

(Rozh. ze dne 31. ledna 1933, Zm I 937/31-2).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 27. června 1931, pokud čin obžalovaných, kteří byli uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) tr. zák. nebyl podřazen pod ustanovení § 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o trestu obžalovaným uloženém a ve výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek v odsuzující části, pokud čin obžalovaných nebyl podřazen pod ustanovení § 203 tr. zák. a uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 9 b), 9 c), 10 § 281 tr. ř. Jest zřejmé, že stížnost napadá výrok rozsudku o trestu obžalovaných, a že proto stížnost je na scestí, dovolává-li se zmatečných důvodů čís. 9 a), 9 b), 9 c) a 10, které se vztahují výlučně k výrokům o vině. Avšak důvodnou jest stížnost s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. Obžaloba — podaná 16. března 1925 — uplatňovala, že dotčenými zažalovanými skutky měli oklamání zákazníci š-ské spořitelny a vkladatelé této spořitelny utrpěti škodu 200 a 2.000 Kč převyšující a skutečně utrpěli škodu daleko vyšší 2.000 Kč, a žádala, by byl obžalovaným vyměřen trest podle § 203 tr. zák. za použití čl. I § 1 zák. z 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n. Po pravomoci obžaloby bylo ustanovení § 203 tr. zák. zákonem ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. změněno tak, že trestní sazba tam stanovená má nyní místo jen, převyšuje-li částka nebo hodnota toho, co si pachatel zločinem (podvodem) anebo třeba podvody přisvojil anebo k čemu jeho úmysl směřoval, částku 20.000 Kč, takže tímž předpokladem je vázáno i použití trestní sazby těžkého žaláře od 1 roku do 5 let, vstupuje-li tato trestní sazba podle čl. I § 1 zák. z 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n. — viz i § 21 zák. z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. — na místo trestní

sazby stanovené § 203 tr. zák. Této změně zákona ovšem veřejný obžalobce své návrhy, přesněji odůvodnění svých návrhů nepřizpůsobil. Než opomenutí obžalobcovo nezprostilo nalézací soud povinnosti uvažovati o tom, jsou-li nebo nejsou-li dány předpoklady trestní sazby § 203 tr. zák. a čl. I § 1 zák. č. 259/1923, a pakliže je zjistí, použití na souzené skutky této trestní sazby. Nehledě k tomu, že obžalobce na svém návrhu, by byl trest vyměřen podle této trestní sazby, nic neměnil, je nalézací soud návrhy obžalobcovými podle § 267 tr. ř. vázán jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným s k u t k e m, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na nějž nebyla při hlavním přelíčení rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu obžalobou uvedeným, tím méně návrhy obžalovacího spisu nebo vůbec návrhy obžalobce na použití určité trestní sazby, nebo dokonce rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynese — nenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslušnost porotního soudu) rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných za prokázány (srov. nález č. 3199 sb. n. s.). Dospěl-li tedy nalézací soud ku přesvědčení, že obžalovaní byli si vědomi, čili že jim bylo známo, že ... může nastati škoda 2.000 Kč značně (daleko) převyšující, bylo jeho povinností, by uvažoval i o tom, nepřevyšuje-li částka nebo cena toho, co si ten který pachatel nebo třeba několik spolupachatelů zločinem přisvojilo, po případě k čemu jeho neb jejich úmysl směřoval, 20.000 Kč, třebaže nebyla — jak uvádí rozsudek — obžaloba v tom směru opravena a zněla jen na škodu 2.000 Kč nebo třeba daleko přes 2.000 Kč. Opomenutím úvah a zjištění onoho směru stal se rozsudek nejasným ohledně skutečnosti, na které závisí určení trestní sazby, tedy skutečnosti rozhodné, a tím ve výroku o trestu obžalovaných zmatečným podle § 281 č. 5 tr. ř.

Čís. 4610.

Úverom v smysle § 24 zák. čl. XLI:1914 treba rozumeť dôveru v majetkovú platobnú schopnosť a platobnú pohotovosť. Schopnosťou k úveru treba rozumeť vecne založenú možnosť činiť nárok na úver.

Bola-li obžaloba podaná len pre prečin poškodenia úveru, nemožno trestný čin posudzovať s hľadiska prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. č. 111/27 Sb. z. a n.

(Rozh. z 1. februára 1933, Zm III 462/32.)

Obžaloba kládla obžalovaným V. Č. a spol. za vinu prečin kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914, ktorý vraj spáchali tým, že o firme »Prvá česká vzájomná poisťovňa, fil. v Turč. Sv. Martine«, spoločne rozhlasovali nepravdivú skutočnosť, totiž že je zrušená a že jej poisťky prijíma »Vzájomná hasičská poisťovňa v Brne«. Oba súdy nižších stolíc sprostily obžalovaných podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby.